

Högskoleprovet

©

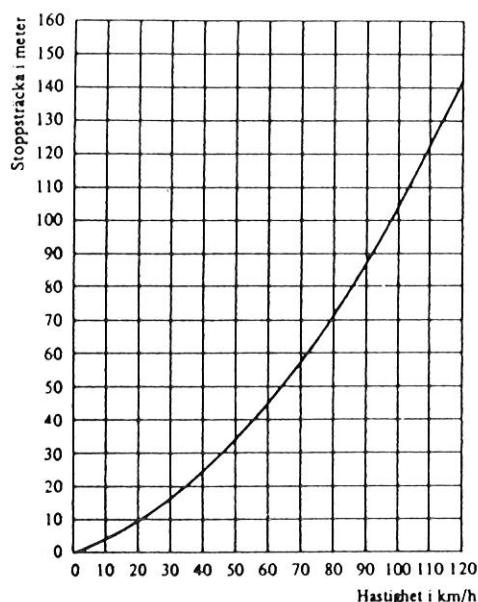
DELPROV 4: DTK

Anvisningar

Provet innehåller diagram, tabeller, kartor och andra grafiska framställningar. Materialet är hämtat från olika källor och eftersom det lyfts ut ur sitt ursprungliga sammanhang har vissa tillägg gjorts för att förklara en del begrepp och förhållanden.

Uppgifterna ska lösas med hjälp av den information som finns på respektive uppslag. Till varje uppgift finns det fem svarsförslag. Ett av dem är rätt.

Övningsexempel

Antag att två bilar, var och en med en hastighet av 100 km/h, riskerar att kollidera kylare mot kylare. Hur lång är den minsta stoppsträcka de tillsammans behöver för att undvika kollision?

- A 90 meter
- B 100 meter
- C 105 meter
- D 190 meter
- E 210 meter

Samband mellan hastighet och stoppsträcka.

I figuren kan du avläsa att stoppsträckan vid en hastighet av 100 km/h är ungefär 105 meter. För att kollision mellan de två bilarna ska undvikas, måste den sammanlagda stoppsträckan vara minst 210 meter. Svarsförslag **E** är därför det riktiga.

Alla svar ska föras in i svarshäftet. - Det ska ske *inom* provtiden.

MARKERA TYDLIGT!

Om du inte kan lösa en uppgift, försök då att bedöma vilket svarsförslag som verkar mest rimligt. Du får inget poängavdrag om du svarar fel.

På nästa sida börjar provet som innehåller **20 uppgifter**.

PROVTID: 55 minuter

BÖRJA INTE MED PROVET FÖRRÄN PROVLEDAREN SÄGER TILL!

Tillstånd har inhämtats att publicera det upphovsrättsligt skyddade material som ingår i detta prov.

AVSKJUTNING AV KRONHJORT I SVERIGE

Avskjutning av kronhjort i olika län under tidsperioden 1973/74-1987/88. Antal.

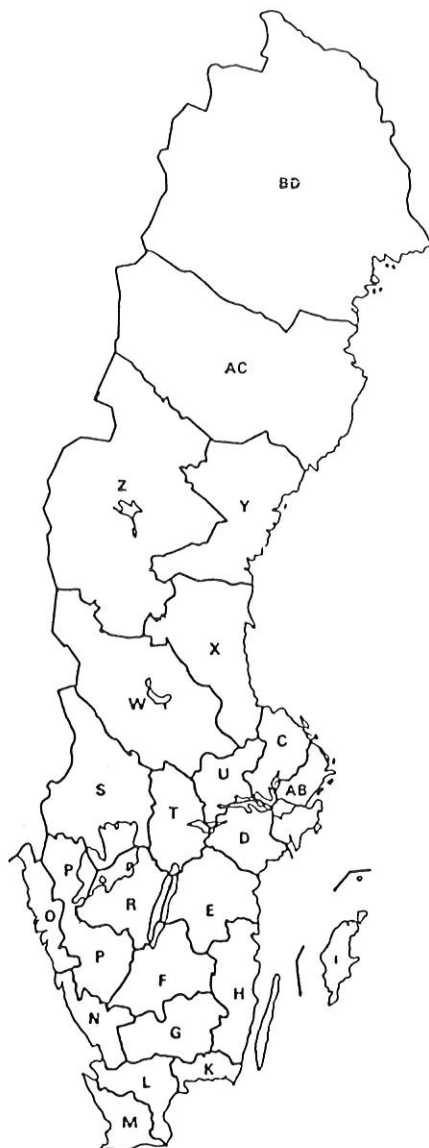
Län	Jaktår*																Summa
	73	74	75	76	77	78	79	80	81	82	83	84	85	86	87		
AB	5	0	0	0	0	6	5	0	3	3	6	18	10	11	9	76	
C	1	0	1	6	10	11	11	22	35	28	22	48	30	26	34	285	
D	2	0	14	7	10	25	36	46	68	101	101	119	97	89	108	823	
E	1	0	1	0	4	5	2	5	5	6	19	27	28	19	22	144	
H	2	4	3	2	2	6	14	11	29	25	51	53	80	94	108	484	
K	1	0	7	4	7	7	8	14	10	2	6	7	11	22	18	124	
L+M	113	113	118	159	156	147	123	112	116	131	138	145	184	206	171	2 132	
O	0	0	1	0	0	0	0	0	0	3	0	0	5	2	4	15	
P	0	0	7	5	15	21	22	29	40	36	46	53	56	32	11	373	
R	1	0	0	5	9	4	5	5	5	9	9	10	15	12	14	103	
U	5	3	19	21	22	34	51	56	68	56	72	70	65	56	74	672	
Övr.	4	0	1	0	1	1	1	0	3	0	2	0	0	0	3	16	
Hela landet	135	120	172	209	236	267	278	300	382	400	472	550	581	569	576	5 247	

Andel av licenstilldelade kronhjortar som skjutits i ett antal län under tidsperioden 1981/82-1987/88. Procent.

Län	Jaktår*						
	81	82	83	84	85	86	87
AB	30	25	33	72	29	42	25
C	56	35	29	44	31	16	19
D	44	54	47	49	38	42	45
E	50	27	70	56	50	40	47
H	44	28	51	44	49	45	43
K	10	3	10	11	21	42	33
L+M	51	56	57	50	47	66	46
O	—	27	—	53	28	9	11
P	69	50	53	52	58	39	14
R	31	39	17	24	26	23	19
U	50	41	51	46	37	39	40
Totalt	44	41	45	46	41	42	30

* Med jaktåret 73 avses 1973/74, med 74 avses 1974/75 osv.

- AB Stockholms län
- C Uppsala län
- D Södermanlands län
- E Östergötlands län
- F Jönköpings län
- G Kronobergs län
- H Kalmar län
- I Gotlands län
- K Blekinge län
- L Kristianstads län
- M Malmöhus län
- N Hallands län
- O Göteborgs och Bohus län
- P Älvsborgs län
- R Skaraborgs län
- S Värmlands län
- T Örebro län
- U Västmanlands län
- W Kopparbergs län
- X Gävleborgs län
- Y Västernorrlands län
- Z Jämtlands län
- AC Västerbottens län
- BD Norrbottens län

1. Vilka två län uppvisar den största ökningen, i antal räknat, vad gäller skjutna kronhjortar om man jämför jaktåret 87 med jaktåret 73?
 - A Södermanlands län och Uppsala län
 - B Södermanlands län och Västmanlands län
 - C Kristianstads län och Malmöhus län
 - D Kalmar län och Södermanlands län
 - E Kalmar län och Västmanlands län

2. Hur många fler kronhjortar sköts jaktåret 85 i det län där störst andel av de licenstilldelade kronhjortarna sköts, jämfört med i det län där minst andel av de licenstilldelade kronhjortarna sköts?
 - A 17 stycken
 - B 21 stycken
 - C 37 stycken
 - D 45 stycken
 - E 51 stycken

VÄRDERINGAR AV ARBETE

	Stämmer helt på mitt jobb	Viktigt att ha mer av i nuvarande jobb
Ett arbete som håller mig sysselsatt och fyller min tid.	75%	12%
Ett intressant arbete.	67%	21%
Ett arbete där jag får tillfälle att arbeta tillsammans med trevliga personer som jag tycker om.	66%	20%
Ett arbete med bra förhållande till min närmaste chef.	66%	16%
En arbetsplats där man gör eller producerar något viktigt.	63%	16%
Ett arbete där jag är nyttig och effektiv.	59%	15%
Ett arbete med stort ansvar.	57%	10%
En arbetsplats där jag får information om det som händer och där jag känner mig invigd.	56%	33%
En arbetsplats som har ett gott anseende.	56%	19%
En arbetsplats där man gör ett kvalitetsjobb.	55%	18%
Ett tryggt jobb med liten risk för att bli avskedad eller för att jobbet försvinner.	55%	28%
Ett arbete med all utrustning och alla verktyg som behövs.	51%	26%
Ett arbete där man känner att man utträttar något för samhället.	49%	16%
En arbetsplats där jag känner att man verkligen bryr sig om mig som individ.	48%	24%
Ett arbete där jag får möjlighet att utveckla mina färdigheter och min skicklighet.	46%	30%
Ett arbete fritt från smuts, buller och föroreningar.	34%	23%
Ett arbete där jag har något att säga till om i viktiga beslut.	33%	27%
Ett arbete där jag får lön efter vad jag presterar.	28%	26%
Ett arbete med flexibel arbetstid så att jag kan organisera min arbetstid som jag vill.	23%	22%
Ett arbete utan alltför mycket brådska och stress.	19%	25%
Ett arbete med hög lön	17%	36%

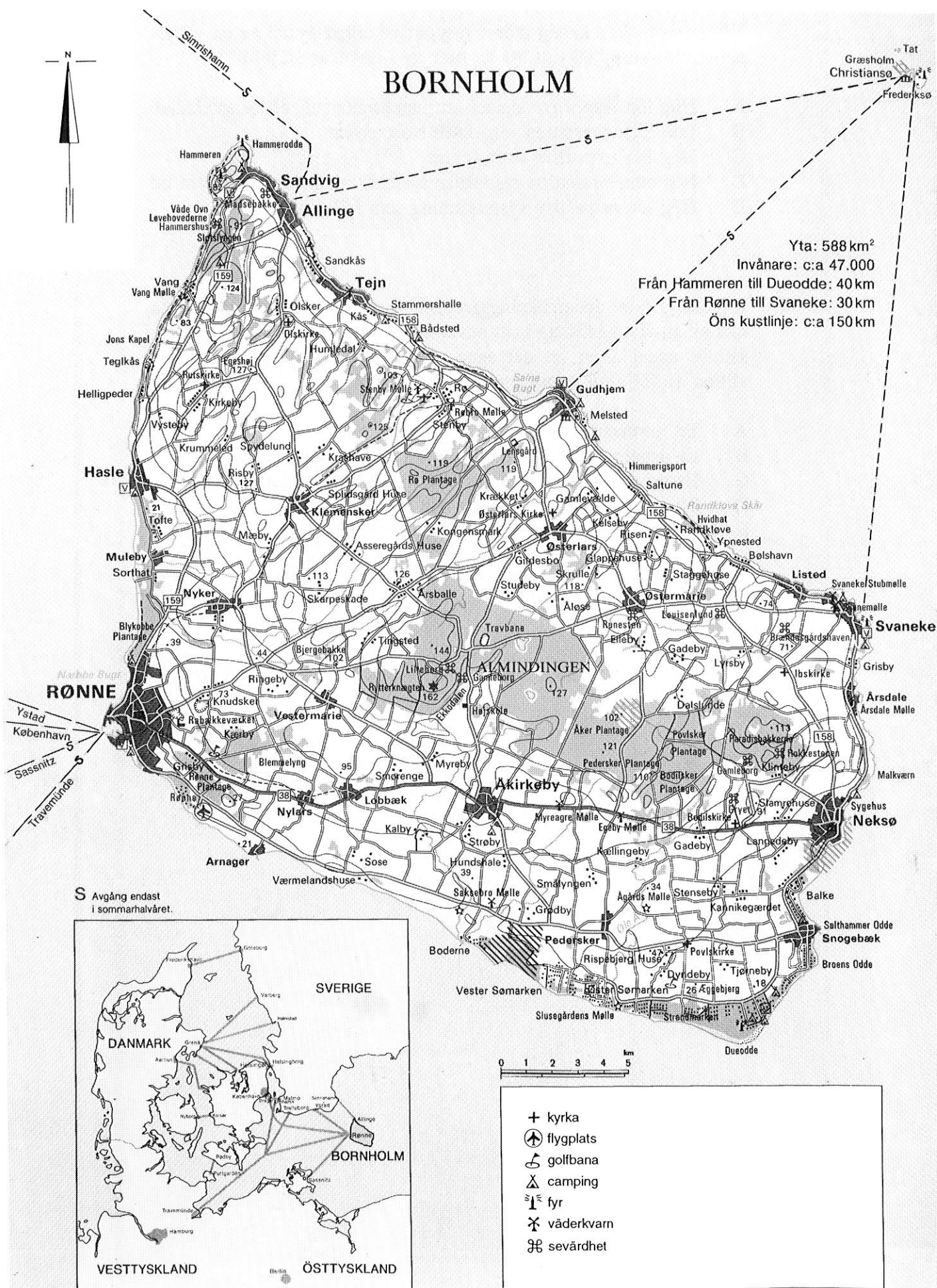
Andel av en grupp yrkesarbetande som instämmer i olika påståenden som beskriver och värderar egenskaper hos det egna arbetet. Procent.

Faktaunderlag: SIFO

Källa: Vedin, B-A. Värderingar, lednings- och styrprinciper - osynliga kontrakt i praktiken. FRAMTIDS-JOB BEN. Trygghetsrådet SAF-PTK, Stockholm, 1990, s 167.

3. Vilken egenskap ansåg störst respektive minst andel av de yrkesarbetande som "viktigt att ha mer av i nuvarande jobb"?
- A Hög lön *respektive* känner att man uträttar något för samhället
 - B Lön efter prestation *respektive* stort ansvar
 - C Hög lön *respektive* stort ansvar
 - D Lön efter prestation *respektive* sysselsättning som fyller min tid
 - E Hög lön *respektive* sysselsättning som fyller min tid
4. Ungefär 1/6 av undersökningsgruppen anser att det är viktigt att ha mer av en viss egenskap i sitt nuvarande arbete och ungefär 3 gånger så stor andel anser att det egna arbetet har denna egenskap. För vilken av följande egenskaper gäller detta?
- A Ett intressant arbete
 - B Ett arbete med bra förhållande till närmaste chef
 - C En arbetsplats där man gör eller producerar något viktigt
 - D Ett arbete där man är nyttig och effektiv
 - E Ett arbete där man känner att man uträttar något för samhället

BORNHOLM

5. I vilket väderstreck ligger Melsted vid Gudhjem om man befinner sig på Rønnes flygplats?

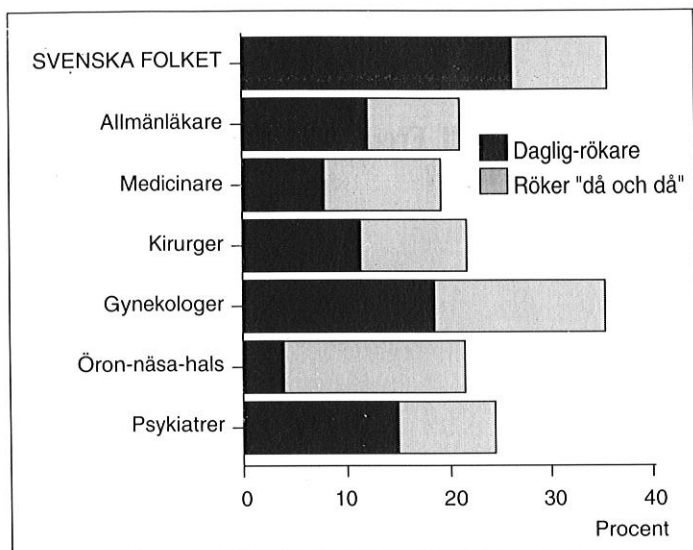
- A Nordost
- B Nordväst
- C Nordnordost
- D Nordnordväst
- E Ostnordost

6. Hur långt är det från Svaneke på Bornholm till Frederiksø om man följer den markerade leden för färjetrafiken?

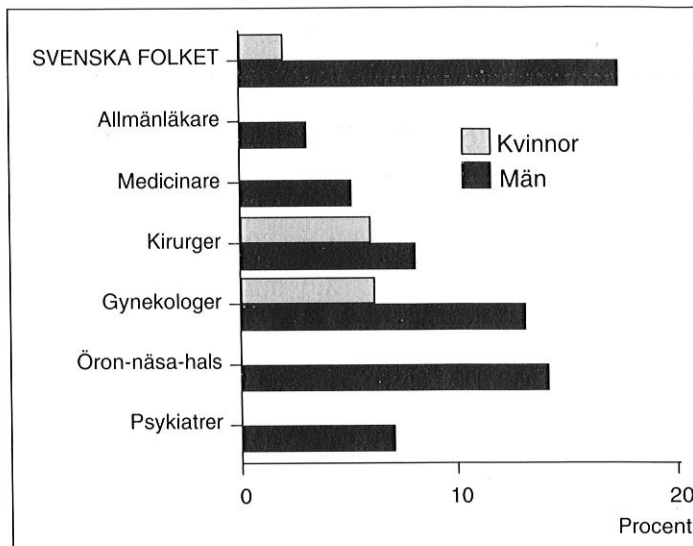
- A 1,1 mil
- B 2,1 mil
- C 2,5 mil
- D 4,2 mil
- E 5,5 mil

SVENSKA LÄKARES TOBAKSVANOR

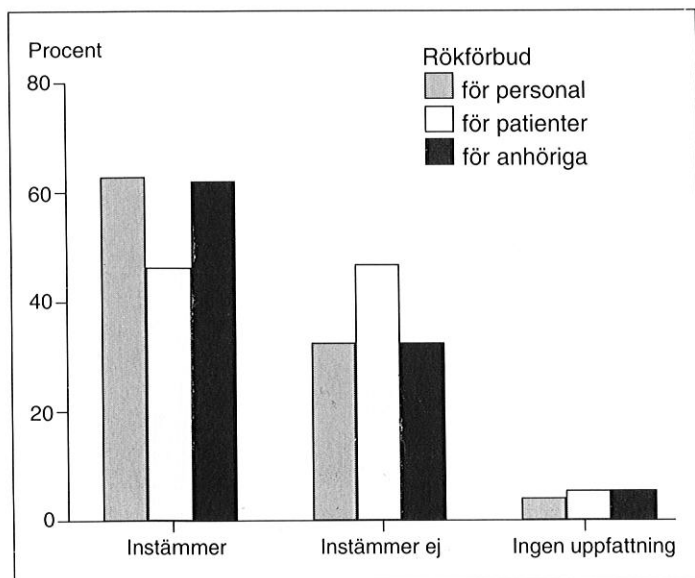
I november 1989 skickades en enkät till 1 180 personer, cirka 5 procent av läkarförbundets medlemmar. Av dessa besvarade 1 069 enkäten varav 693 män och 376 kvinnor. Syftet med enkäten var att kartlägga läkarnas egna tobaksvanor och deras inställning till patientrådgivning samt deras syn på tobaksrökning som arbetsmiljöproblem och inställning till samhällsåtgärder för att minska tobaksbruket.

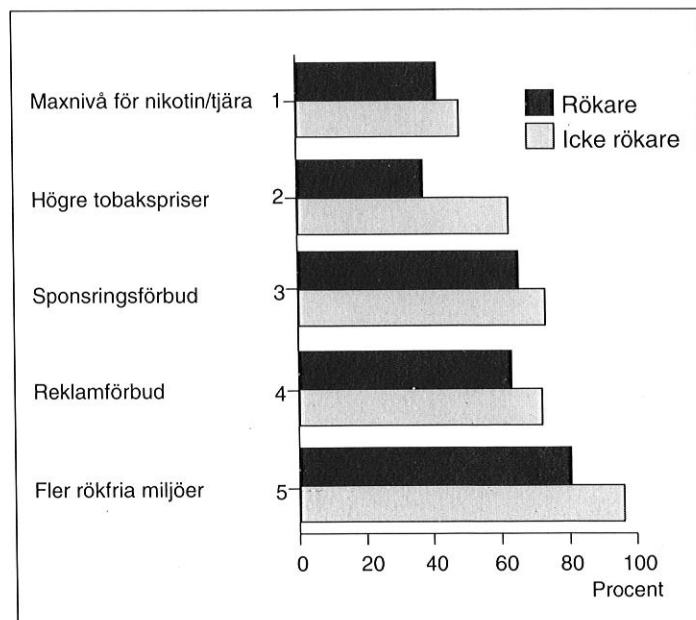
Svenska läkares rökvanor 1989 jämförda med svenska folkets rökvanor. Procent.

Svenska läkares snusvanor 1989 jämförda med svenska folkets snusvanor. Procent.

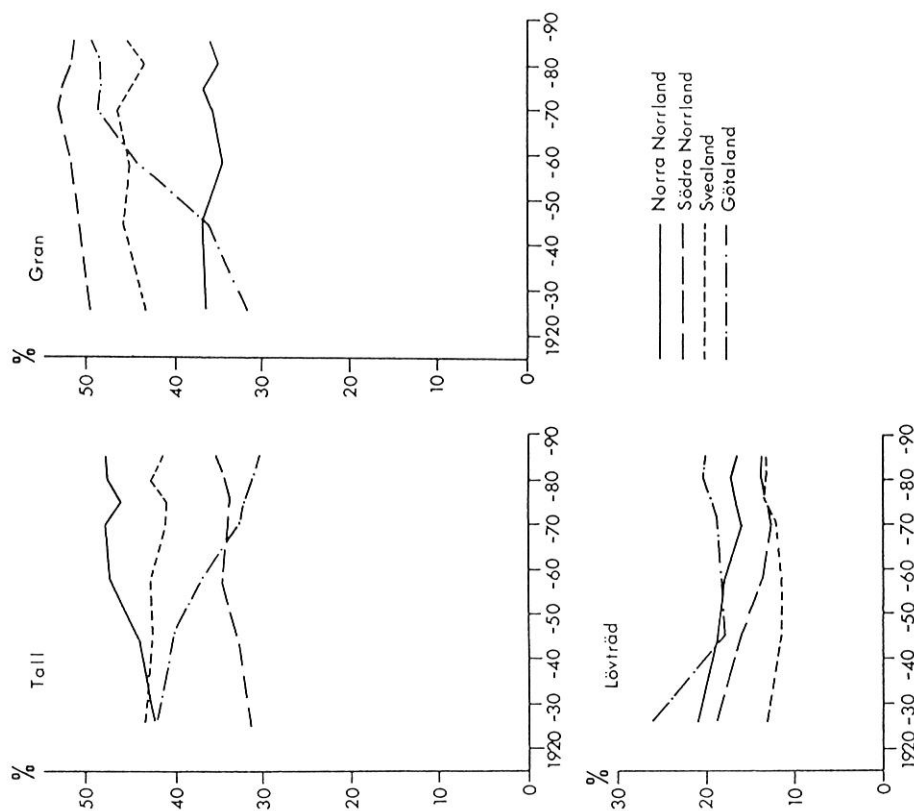
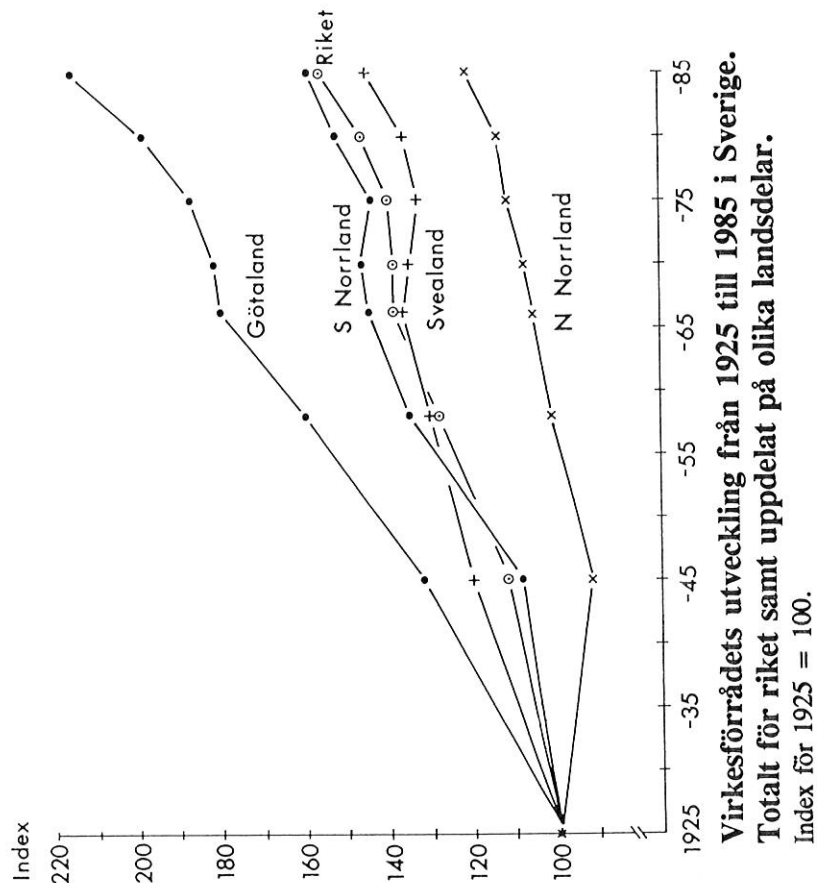
Svenska läkares syn på rökförbud på sjukhus. Procent.

Andel svenska läkare som instämmer i olika förslag till samhällsåtgärder för att minska rökningens skadeeffekter. Procent.

7. Ungefär hur många av läkarna ansåg att det ska vara rökförbud för patienterna på sjukhus?
- A 200 läkare
 - B 300 läkare
 - C 400 läkare
 - D 500 läkare
 - E 600 läkare
8. I vilket förslag till samhällsåtgärd instämde minst andel av de rökande läkarna respektive av de icke rökande läkarna?
- A Fler rökfria miljöer *respektive* fler rökfria miljöer
 - B Maxnivå för nikotin/tjära *respektive* maxnivå för nikotin/tjära
 - C Maxnivå för nikotin/tjära *respektive* högre tobakspriser
 - D Högre tobakspriser *respektive* högre tobakspriser
 - E Högre tobakspriser *respektive* maxnivå för nikotin/tjära

VIRKESFÖRRÅDET I SVERIGE 1925-1985

9. För vilket trädslag och vilken landsdel gäller följande?

Andelen av virkesförrådet var lägre 1985 än 1930. År 1975 var den som lägst, för att därefter öka fram till 1980.

- A Tall i Svealand
- B Tall i Götaland
- C Lövträd i Götaland
- D Lövträd i Norra Norrland
- E Lövträd i Södra Norrland

10. Hur många procent större var virkesförrådet i riket som helhet 1985 jämfört med 60 år tidigare?

- A Cirka 25 procent
- B Cirka 55 procent
- C Cirka 75 procent
- D Cirka 100 procent
- E Cirka 155 procent

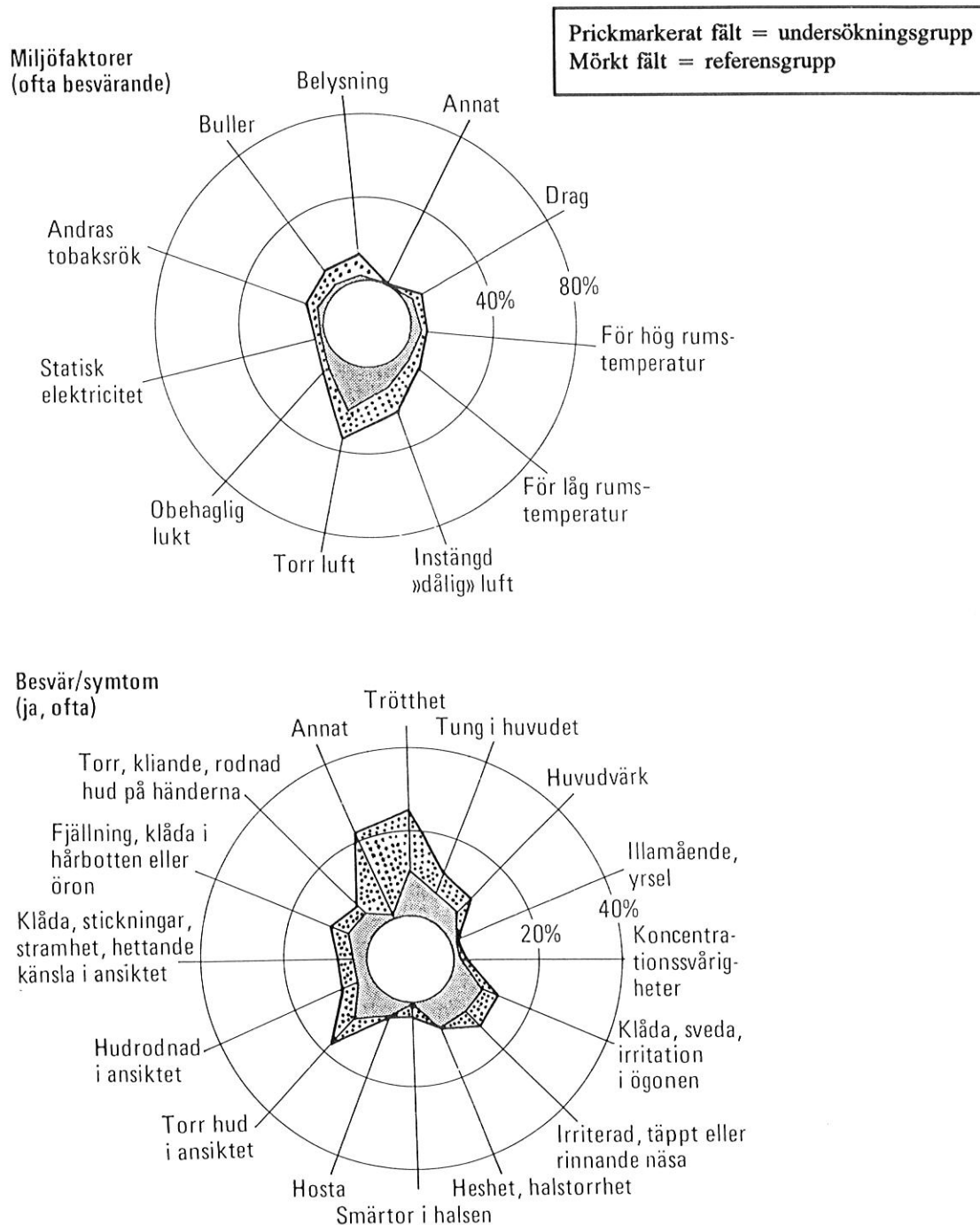
HUS OCH HÄLSA

Med jämna mellanrum uppmärksammas "nya" sjukdomstillstånd som förknippas med en viss typ av verksamhet eller lokaler - "kontorssjukan", "daghemssjukan", etc. På liknande sätt återkommer ett antal "enfaktorsförklaringar" till sjukdomssymtom: självkopierande papper, bildskärmar etc.

Många besvärreaktioner kan emellertid inte förklaras med dagens kunskap. Till detta bidrar att symptomen ofta är diffusa. Som en sammanfattande benämning på detta slags problem med oklara orsaker har begreppen "sjuka hus" ("sick buildings" och "sick buildings Syndrome", SBS,) vunnit spridning.

I ungefär hälften av SBS-fallen har undersökningar kunnat identifiera en eller flera möjliga orsaker till problemen.

Diagrammen visar andelen i en undersökningsgrupp respektive i en referensgrupp som angett ett antal miljöfaktorer som "ofta besvärande" samt andelen som angett att de ofta hade besvär/symtom som förknippades med arbetsmiljön. Andelen för undersökningsgruppen respektive för referensgruppen motsvaras av avståndet till den inre ofyllda cirkeln. Andel i procent.

11. Vilka tre besvär/symtom var ungefär lika vanliga i undersökningsgruppen som i referensgruppen?
- A *Illamående, yrsel - Heshet, halstorrhet - Hosta*
 - B *Heshet, halstorrhet - Hosta - Hudrodnad i ansiktet*
 - C *Hosta - Torr hud i ansiktet - Hudrodnad i ansiktet*
 - D *Huvudvärk - Illamående, yrsel - Koncentrationssvårigheter*
 - E *Tung i huvudet - Huvudvärk - Illamående, yrsel*
12. Jämför undersökningsgruppen och referensgruppen med avseende på det besvär/symtom som var vanligast. **Ungefär hur mycket större var den andel i undersökningsgruppen som ofta hade besvär?**
- A 2 procentenheter
 - B 5 procentenheter
 - C 10 procentenheter
 - D 15 procentenheter
 - E 20 procentenheter

UTRIKES CHARTERFLYGTRAFIK

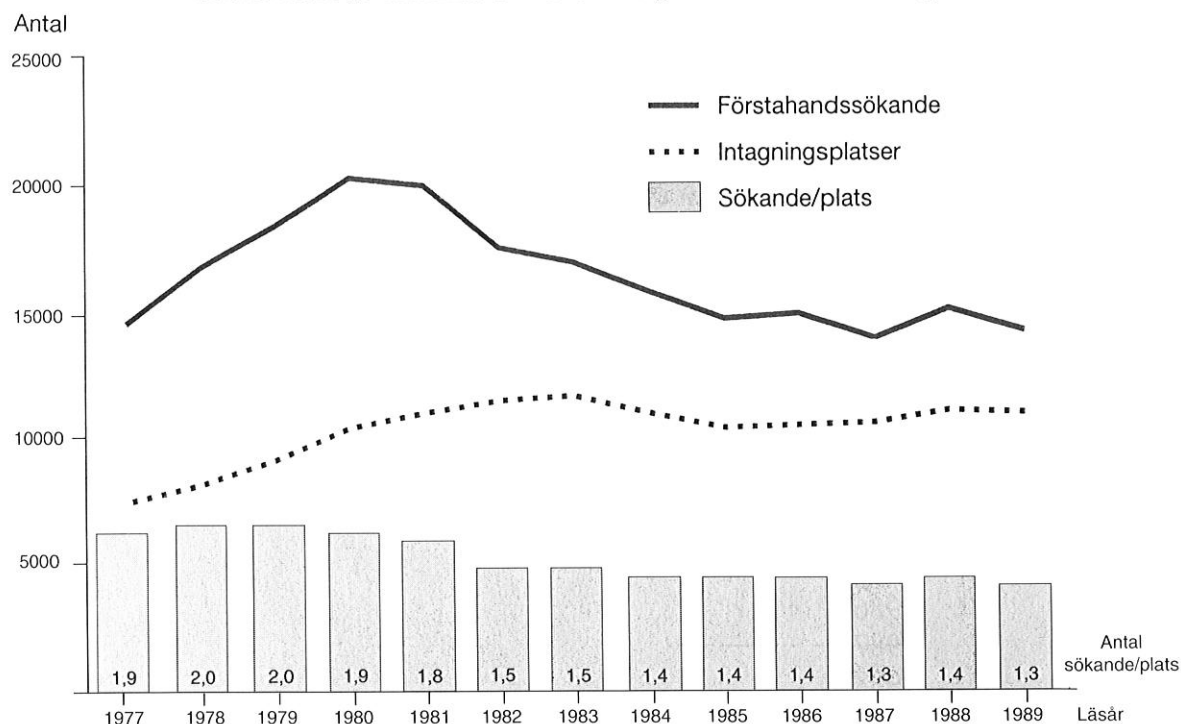
Avresande passagerare från Sverige i utrikes charterflygtrafik efter destinationsland
1983-1989. Antal.

Destination	1983	1984	1985	1986	1987	1988	1989
Sällskapsresor							
<i>Conducted tours</i>	820 082	896 345	864 909	1 021 233	1 218 945	1 375 181	1 348 697
Spanien <i>Spain</i>	302 344	334 786	356 019	437 659	553 012	643 828	601 974
Grekland <i>Greece</i>	155 331	173 971	163 336	201 800	220 516	234 619	219 424
Cypern <i>Cyprus</i>	51 652	51 721	57 624	81 295	91 042	106 304	106 422
Storbritannien							
<i>United Kingdom</i>	52 239	61 213	54 850	58 110	70 394	84 170	79 011
Italien <i>Italy</i>	46 591	47 330	38 934	43 988	53 341	52 803	48 622
Portugal	42 086	43 984	28 585	36 096	33 866	48 174	48 326
Turkiet <i>Turkey</i>	—	—	—	—	12 693	20 472	41 826
Tunisien <i>Tunisia</i>	12 320	23 295	18 867	21 304	24 895	28 265	31 497
Bulgarien <i>Bulgaria</i>	17 132	12 929	12 965	12 980	21 359	21 563	22 812
Frankrike <i>France</i>	39 262	42 400	35 764	35 023	22 014	13 087	19 643
USA	—	3 481	4 223	1 399	1 071	1 825	19 571
Jugoslavien <i>Yugoslavia</i>	9 959	16 904	17 781	22 853	25 857	24 574	18 237
Österrike <i>Austria</i>	22 593	21 253	20 965	20 368	20 767	15 958	16 811
Schweiz <i>Switzerland</i>	25 151	18 564	17 591	18 629	19 351	18 262	14 236
Barbados	—	—	—	—	—	5 070	13 813
Israel	11 360	13 243	7 860	6 834	11 018	14 090	13 135
Maldiverna							
<i>The Maldives</i>	—	—	—	—	231	2 672	6 111
Marocko <i>Morocco</i>	8 939	9 944	7 744	6 211	6 748	6 255	5 642
Övriga länder <i>Other countries</i>	23 123	21 327	21 801	16 684	30 770	33 190	21 584
Övriga charterflygningar							
<i>Other charter flights</i>	30 198	24 096	21 577	22 598	34 165	33 590	32 438
Västtyskland <i>Fed. Rep. of Germany</i>	2 254	2 354	2 766	4 458	4 007	4 262	5 760
Frankrike	1 832	1 231	436	1 645	1 740	1 979	2 970
Storbritannien	8 034	4 933	3 748	2 403	4 568	5 784	2 860
Finland	2 697	1 569	2 442	1 752	2 167	2 808	2 427
Norge <i>Norway</i>	2 188	1 729	2 607	1 981	3 167	2 542	1 886
Nederländerna							
<i>The Netherlands</i>	646	946	807	908	3 609	737	1 870
Spanien	1 606	513	385	630	1 072	720	1 737
Italien	1 113	525	614	1 009	2 692	2 090	1 611
Danmark <i>Denmark</i>	1 273	1 455	1 277	1 188	2 162	1 037	1 302
Polen <i>Poland</i>	112	120	123	17	68	103	1 300
Övriga länder	8 443	8 721	6 372	6 607	8 913	11 528	8 715

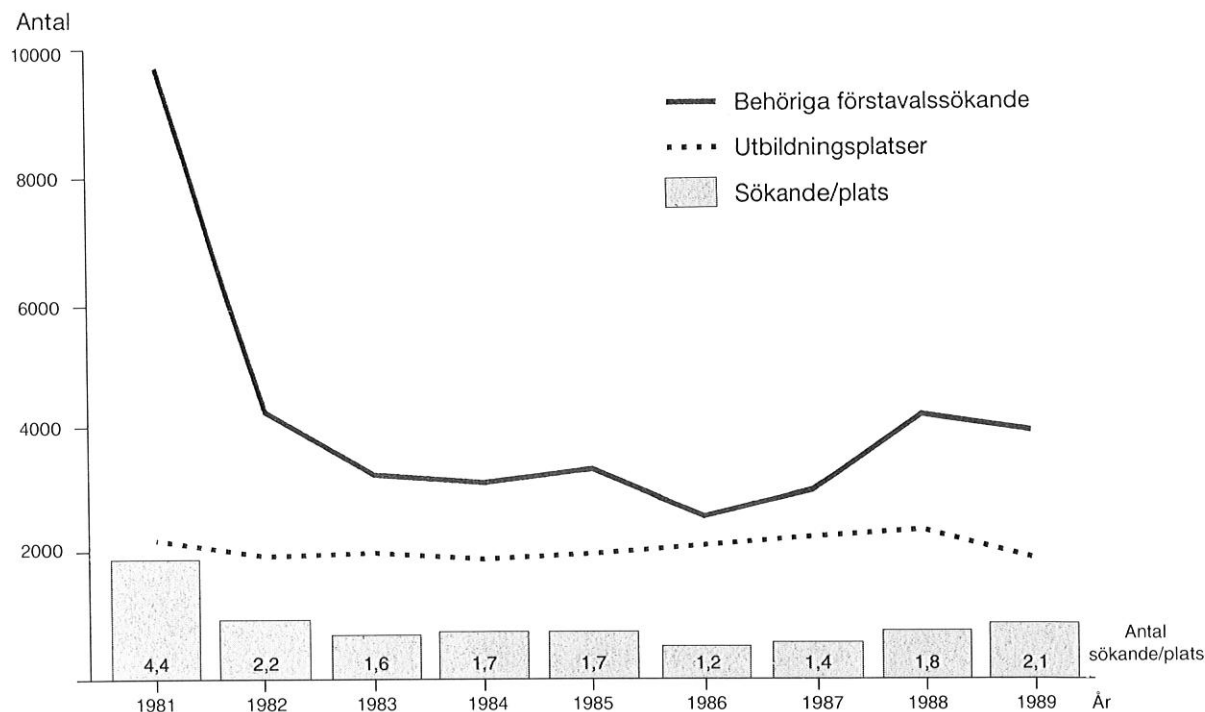
Källa: SCB. Statistisk årsbok 1991, s 171.

13. Vilket resmål hade, i antal räknat, den största ökningen respektive minskningen av antalet deltagare i sällskapsresor mellan 1988 och 1989?
- A Spanien *respektive* USA
 - B Spanien *respektive* Turkiet
 - C USA *respektive* Spanien
 - D Turkiet *respektive* Grekland
 - E Turkiet *respektive* Spanien
14. Ett visst år åkte ungefär var femte deltagare i sällskapsresor till Grekland och ungefär varannan till Spanien. Totala antalet deltagare i sällskapsresor var nästan 200 000 fler än året innan. Vilket år avses?
- A 1985
 - B 1986
 - C 1987
 - D 1988
 - E 1989

ANTAL SÖKANDE OCH ANTAL UTBILDNINGSPLATSER PÅ GYMNASIESKOLANS VÅRDLINJE OCH HÖG- SKOLANS HÄLSO- OCH SJUKVÅRDSLINJE

Antal förstahandssökande och antal intagningsplatser samt antal sökande/plats till gymnasieskolans vårdlinje (inkl omvårdnadslinjen och grundskoleanknutna specialkurser) 1977-1989. 1977 avser läsåret 1977/78 osv.

Antal behöriga förstavalssökande och antal utbildningsplatser samt antal sökande/plats vid höstterminsintagningen på högskolans hälso- och sjukvårdslinje (80 poäng) 1981-1989.

15. Vilket år var antalet förstahandssökande till gymnasieskolans vårdlinje minst och när var antalet behöriga förstavalssökande till högskolans hälso- och sjukvårdslinje minst?
- A 1986 respektive 1986
 - B 1986 respektive 1987
 - C 1987 respektive 1986
 - D 1987 respektive 1989
 - E 1989 respektive 1986
16. Antalet behöriga förstavalssökande vid höstterminsintagningen till högskolans hälso- och sjukvårdslinje var mindre 1989 än 1981. Hur mycket mindre ?
- A Ungefär 20 procent
 - B Ungefär 30 procent
 - C Ungefär 40 procent
 - D Ungefär 50 procent
 - E Ungefär 60 procent

KULTURVÄXTER

GAMLA VÄRLDENS KULTURVÄXTER

-8000	-6000	-4000	-2000	0	Nutid	-6000	-4000	-2000	0	Nutid
V	Vete: Enkorn SÖ Turkiet - N Irak								Tropiska Asien	Kokospalm
	Vete: Emmer, Syrien, Palestina				Vete-				Indonesien	Brödfrukträd
	Vete (hexaploid) i kultur, troligen Iran				sorter				Bengalen	Jute
V	Tvåradigt: Främre Asien								SÖ Europa	Havre
	Sexradigt: i kultur				Korn	V (sporadiskt)			Indien	Hampa
V	Främre Asien				Lins				SÖ Asien	Citron
V	Främre Asien				Art				S Kina	Apelsin
V	Främre Asien				Bondböna				Svartahavsområdet	Råg
	Främre Asien				Lin				Assam	Te
	Äldsta fynd: Grekland				Hirs				Etiopien	Kaffe
	Ursprung okänt				Durra				S Europa	Rödklöver
	Ö Meditteranområdet				Lök				Tyskland	Sockerbeta
	Främre Asien				Vinranka					
	Iran?				Melon					
	Irak?				Sesam					
	Sudan				Papyrus					
V (Jeriko)	Främre Asien, Egypten				Fikonträd					
V	Irak				Dadelpalm					
	Tropiska Afrika				Vattenmelon					
	Tropiska Afrika				Flaskkurbits					
	Ö Meditteranområdet				Granat-					
	Ö Meditteranområdet				äppelträd					
V	Tempererade Asien				Olivträd					
	Indien?				Äppelträd					
	Indien				Ris					
	Kina?				Bomull					
	Kina				Sojaböna					
	Kina				Vitt mulbärs-					
	Kina				träd (silke)					
	Indien?				Persikoträd					
	SÖ Asien				Sockerrör					
	Europas kust				Banan					
	Afrika, SÖ Asien				Kål					
					Yams					

NYA VÄRLDENS KULTURVÄXTER

-6000	-4000	-2000	0	Nutid
NÖ Mexico		Peru		Böna
NÖ Mexico		Peru		Squash, pumpa
NÖ Mexico		Peru		Chili, paprika
Mexico		Peru		Flaskkurbits
		S Mexico		Majs
		Peru, N Sydamerika		Bomull
		Tropiska Amerika		Maniok
		Mississippiområdet		Solros
		N Argentina, Peru		Tobak
		Bolivia		Jordnöt
		Tropiska Amerika		Batat
		Bolivia		Potatis
		N Sydamerika		Ananas
		Mellanamerika		Kakao
		Ecuador?		Tomat
		Brasilien		Hevea-gummiträd

Kulturväxternas odlingsområden och uppgift om äldsta kända förekomst. Bokstaven V anger fynd av vildväxande frukter insamlade av människan innan verklig odling förekommit. Frågetecken anger ovisshet om när eller var arten först togs i kultur.

17. Hur länge har man odlat vete respektive råg?

- A Cirka 9300 år respektive 2000 år
- B Cirka 9300 år respektive 1000 år
- C Cirka 7300 år respektive 2000 år
- D Cirka 7300 år respektive 1000 år
- E Cirka 5700 år respektive 1000 år

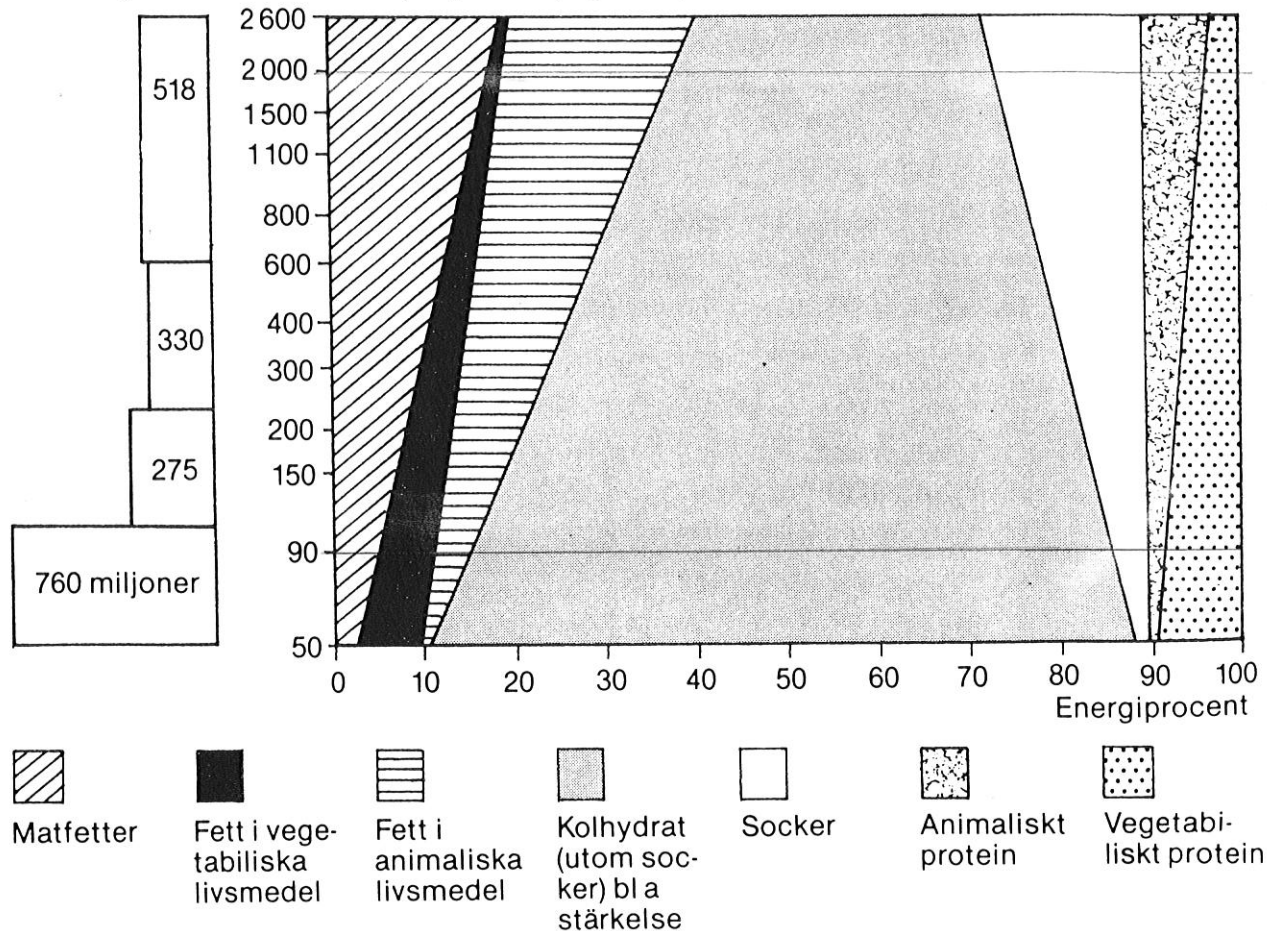
18. Växten har odlats i åtminstone 4000 år. Det äldsta kända odlingsområdet finns i Asien. Av växtens vildväxande frukter kan de äldsta fynden vara 5000 år. Vilken växt avses?

- A Vinranka
- B Fikonträd
- C Dadelpalm
- D Äppelträd
- E Olivträd

KOSTENS SAMMANSÄTTNING I U-LÄNDER 1962

Berörd
folkmängd

Årsinkomst per person (log skala)

Energiintagets fördelning på olika näringsämnen för personer som hade en årsinkomst mellan 50 och 2600 US-dollar i 85 U-länder 1962.

Källa: Nutrition Newsletter, Vol 7, No 3, July-Sept 1969.

19. I vilket av följande inkomstlägen kom ungefär lika stor andel av energiintaget från fetter som från kolhydrater (utom socker) 1962?
- A 400 US-dollar
 - B 600 US-dollar
 - C 900 US-dollar
 - D 1 100 US-dollar
 - E 1 700 US-dollar
20. Ungefär hur många gånger så stort var energiintaget från socker i inkomstläge 2 000 jämfört med i inkomstläge 90?
- A Dubbelt så stort
 - B Tre gånger så stort
 - C Fyra gånger så stort
 - D Fem gånger så stort
 - E Sex gånger så stort

PROVET ÄR SLUT. OM DU HAR TID ÖVER, GÅ TILLBAKA OCH KONTROLLERA DINA SVAR.

